

F&C's engagementactiviteiten over het 3^e kwartaal 2011

F&C heeft met haar responsible engagement overlay (reo®)-beleid een betrokkenheid die verder gaat dan beleggen alleen. Ook helpt F&C haar klanten invulling te geven aan het verantwoord beleggingsbeleid. Wij onderscheiden ons door:

- Ons team van 22 specialisten op het gebied van goed ondernemingsbestuur en maatschappelijk verantwoord ondernemen, dat in staat is de portefeuilles volledig te bewaken op risico's met betrekking tot milieu, maatschappij en ondernemingsbestuur. Zij gaan diepgaand en langdurig met individuele ondernemingen in gesprek.
- Internationale betrokkenheid in alle markten.
- Volledige benutting van stemrecht. F&C oefent het stemrecht uit op alle aandelen van klanten wereldwijd en doet hier maandelijks verslag van.

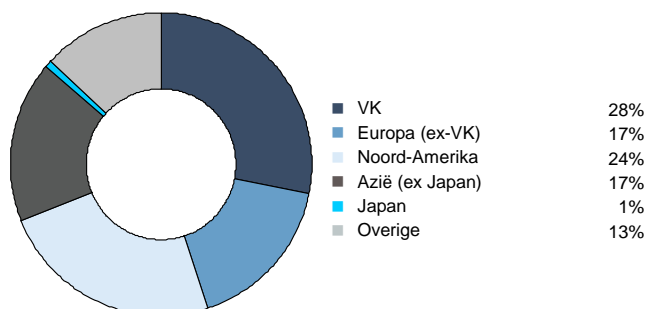
Aantal aangesproken ondernemingen derde kwartaal 2011

Programma	Aantal aangesproken ondernemingen
Goed ondernemingsbestuur	94
Bedrijfsethiek	46
Duurzaamheidsbeheer en -verslaglegging	79
Milieubeheer	31
Diensten ecosystemen	49
Klimaatverandering	26
Arbeidsomstandigheden	55

Programma	Aantal aangesproken ondernemingen
Mensenrechten	32
Volksgezondheid	15
Totaal aantal aangesproken¹ ondernemingen dit kwartaal	
	209
Aantal landen	
	36
Aantal vergaderingen waarbij is gestemd²	
	772

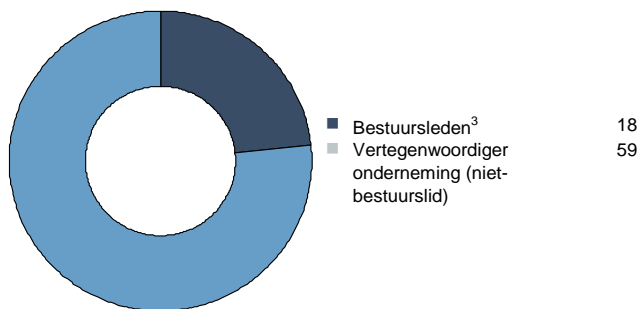
Geografische verdeling

In deze tabel vindt u het land van vestiging van de ondernemingen die F&C in het afgelopen kwartaal actief heeft aangesproken.

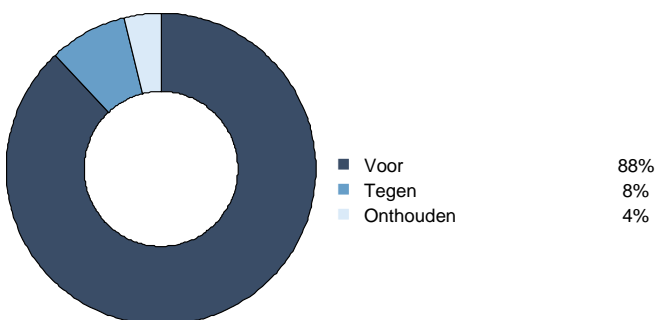
Overleg met ondernemingen (aantal)

Een overzicht van het aantal keren dat F&C het afgelopen kwartaal met ondernemingen in overleg is getreden (persoonlijk en telefonisch).

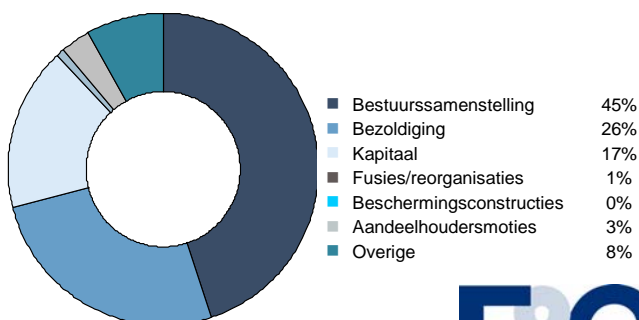
Moties bij aandeelhoudersvergaderingen

Een overzicht van hoe F&C het afgelopen kwartaal heeft gestemd.

Redenen voor stem tegen de directie

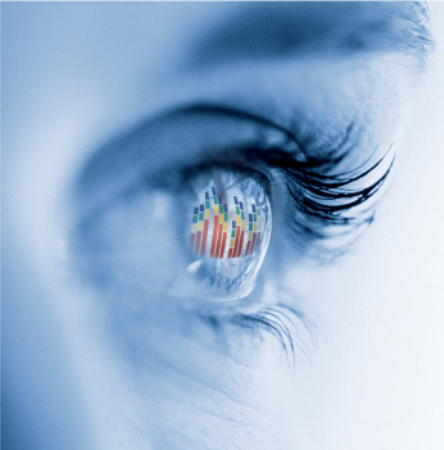
Een overzicht van redenen waarom F&C zich het afgelopen kwartaal tegen de directie heeft uitgesproken.

¹ Ondernemingen kunnen op meerdere beleidspunten zijn aangesproken.

² Dat wil zeggen, vergaderingen waarvoor F&C steminstructies heeft afgegeven.

³ Inclusief uitvoerende bestuurders in de Verenigde Staten.

reo®-viewpoints houden u op de hoogte van actuele thema's, die het F&C Governance & Sustainable Investment Team uit hoofde van de reo®-dienstverlening aan u adresseert. Deze viewpoints worden u gemiddeld éénmaal per maand (en indien nodig vaker) per e-mail toegestuurd. Een volledig overzicht van de doelstellingen en specifieke aandachtsgebieden treft u als bijlage bij deze viewpoint. Mocht u vragen hebben of meer achtergrondinformatie wensen te ontvangen, neemt u dan gerust contact met ons op.

Londen moet vasthouden aan de Premiumregels bij beursnotering van Polyus Gold

Voor oligarchen is het verplaatsen van de onderneming van Rusland naar het Verenigd Koninkrijk de afgelopen jaren aan de orde van de dag. De recentste twee oligarchen zijn Mikhail Prokhorov en Suleiman Kerimov. Zij hebben hun miljarden met edelmetalen verdiend en verhuizen nu de aandelen van mijnbouwconcern Polyus Gold naar de London Stock Exchange (LSE).

Volgens de media wil Polyus een beursnotering in de hoogst mogelijke klasse in het Verenigd Koninkrijk. Een Premiumnotering betekent dat een onderneming voldoet aan de hoogste standaarden op het gebied van wetgeving en corporate governance. Het lidmaatschap hiervan geeft toegang tot eventuele opname in de FTSE 100 en alle voordelen die daarmee gepaard gaan (zoals hogere liquiditeit en betere toegang tot kapitaal). Een Standaardnotering daarentegen betekent dat de onderneming aan de EU-standaarden voldoet, die minder stringent zijn dan de Britse standaarden.

F&C heeft haar bezorgdheid geuit over berichten dat Polyus een vrijstelling probeert te krijgen op de vrije verhandelbaarheid van 25 procent van de aandelen, één van de voorwaarden voor toelating tot het Premiumsegment. De twee oligarchen hebben het leeuwendeel van de onderneming in handen en slechts 13 procent van het aandelenkapitaal zou dan voor het grote publiek beschikbaar zijn. Als die vrijstelling door de UK Listings Authority (UKLA) wordt toegekend, maken wij ons vooral zorgen over de mate waarin dan nog met de minderheidsaandeelhouder rekening wordt gehouden. F&C heeft haar visie kenbaar gemaakt in een ingezonden brief aan de Financial Times, die op 19 oktober is gepubliceerd.

Daarin stond onder andere: 'de berichtgeving over Polyus Gold, dat een vrijstelling heeft aangevraagd op de minimale vrije verhandelbaarheid van 25% van de aandelen aanleiding is voor hernieuwde zorg over het beursnoteringsproces en hoe streng de regels worden toegepast... F&C is van mening dat het Premiumsegment alleen toegankelijk moet zijn voor ondernemingen die echt tot de hoogste klasse behoren'.

Twee dagen daarna hoorden we dat Polyus het aantal vrij verhandelbare aandelen verhoogt van 13 naar 20 procent. Naar onze mening is dat nog altijd onvoldoende om de belangen van de minderheidsaandeelhouders veilig te stellen. Twintig procent is namelijk minder dan de drempel van 25 procent die nodig is om een bijzonder besluit van de meerderheidsaandeelhouders dat in het nadeel van de andere aandeelhouders is, tegen te houden.

Steeds meer buitenlandse bedrijven vragen in Londen een beursnotering aan. Het onderscheid tussen "Premium" en "Standard" wordt daardoor voor de belegger steeds belangrijker. F&C wil dat de UKLA doet wat de organisatie moet doen en dus strak de hand houdt aan de regels voor een Premiumnotering. Volgens ons zou de UKLA principieel de norm voor de vrije verhandelbaarheid niet moeten loslaten. Dit om te zorgen dat het Premiumsegment van de LSE synoniem blijft voor hoge kwaliteit. Als de UKLA niet aan die norm vasthoudt, bestaat het risico dat veel van de positieve ontwikkelingen die na de hervormingen van vorig jaar hebben plaatsgevonden, verloren gaan. Wij houden de ontwikkelingen dan ook scherp in de gaten.

Doelstellingen actief aandeelhouderschap

F&C spreekt ondernemingen actief aan op negen algemene thema's voor actief aandeel- en obligatiehouderschap, ook wel engagement genoemd. Wij formuleren voor elk van die thema's specifieke doelstellingen en evalueren deze jaarlijks. De doelstellingen en specifieke aandachtsgebieden worden hieronder nader beschreven.

Bestuur

Corporate governance

F&C moedigt ondernemingen aan sterke normen voor ondernemings-

bestuur in te stellen ter bevordering van de waardecreatie op de lange termijn. F&C maakt zich daarbij sterk voor:

- De rechten van minderheidsaandeelhouders, in het bijzonder bij ondernemingen waarin grootaandeelhouders een controlerend belang hebben.
- Effectief Bestuur met de juiste mix van onafhankelijkheid, diversiteit en vaardigheden.
- Hoog niveau van transparantie en informatieverschaffing, mede over belangrijke zaken op het gebied van mens, maatschappij en bestuur.
- Solide risicobeheer: we stimuleren ondernemingen om het interne controlesysteem te verbeteren en werken aan de bewustwording van maatschappelijke en milieufactoren en de bedrijfsrisico's die daarmee gemoeid zijn.
- Rechtvaardige beloningssystemen, waarmee een sterk management kan worden aangetrokken en behouden; dit met behulp van op prestaties gebaseerde financiële prikkels als beloning voor waardecreatie op de lange termijn.

Duurzaamheidsbeheer en -rapportage

F&C moedigt ondernemingen aan om de risico's en kansen

op het gebied van milieu, maatschappij en ondernemingsbestuur te signaleren, daarover verslag uit te brengen en effectieve systemen in te richten om deze te beheersen.

- Bestuursverantwoordelijkheid voor duurzaamheidsvraagstukken en effectieve structuren om deze verantwoordelijkheid uit te oefenen.
- Formeel beleid voor alle belangrijke duurzaamheidsvraagstukken.
- Beheer- en bewakingssystemen voor de invoering van duurzaamheidsbeleid.
- Transparante rapportage en melding van de risico's, het beleid, de implementatie en de prestaties op duurzaamheidsgebied.

Milieu

Milieubeheer

F&C spreekt ondernemingen direct aan op het beheersen van het milieueffect van de bedrijfsactiviteiten en dringt aan op:

- De ontwikkeling van krachtige milieubeheersingssystemen, waarmee de risico's worden gesignaleerd en aangepakt.
- Informatieverschaffing over de prestaties op het gebied van milieubeheersing.
- Formulering van een bedrijfsstrategie waarin zowel de risico's als de kansen van veranderende milieuwetgeving en -normen tot uiting komen, alsook de vraag van de klant naar duurzame producten.

Klimaatverandering

F&C moedigt ondernemingen aan om de risico's en kansen van klimaatverandering op te pakken en daar iets mee te doen.

- Bij overheden en toezichthouders wordt aangedrongen op duidelijk beleid voor de lange termijn, waarmee de overgang kan worden gemaakt naar een economie die minder van fossiele brandstoffen afhankelijk is.
- Bij alle ondernemingen wordt aangedrongen op het evalueren en actief beheersen van de risico's en kansen die klimaatverandering met zich meebrengt voor de bedrijfsvoering, in het bijzonder:
  - bij ondernemingen met een forse uitstoot van broeikasgassen: het meten, minimaliseren en melden van die uitstoot.
  - bij ondernemingen die waarschijnlijk last krijgen van het effect van klimaatverandering: het nemen van passende aanpassingsmaatregelen om de bedrijfsvoering te beschermen en versterken.

Ecosysteemdiensten

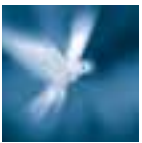
F&C moedigt alle ondernemingen die zich met belangrijke risico's of

kansen in verband met ecosysteemdiensten geconfronteerd zien aan om deze te doorgronden en te beheersen.

- Biodiversiteitsbeheer: invoeren van beleid en beheersingsproces voor (in)directe biodiversiteitseffecten.
- Toegang tot grond: ontwikkelen van strategie en managementsystemen voor goedkeuring van toezichthouder en gemeenschap.
- Water: integreren planning waterverbruik in projectplanning en formuleren reductiedoelstellingen.
- Overige ecosysteemdiensten: implementeren beleid en managementsystemen voor een zekere toevoer van biologische hulpmiddelen.

Maatschappij

Mensenrechten

Ondernemingen die opereren in gebieden waar de rechtsstaat zwak is, waar conflicten heersen of mensenrechten worden overtreden, aansporen om de risico's voor hun bedrijfsvoering te beheersen door middel van:

- Mensenrechtenbeleid voor de eigen activiteiten en die van gelieerde ondernemingen en partners in joint ventures.
- Richtlijnen voor het managen van de veiligheid van werknemers en bedrijfslocaties.
- Procedures voor overleg met de gemeenschap, waaronder inheemse bevolkingsgroepen.
- Werkwijzen voor het evalueren van toegangs-, veiligheids- en privacyrisico's in verband met technologie en telecommunicatie.
- Beleid voor direct contact met lokale politieke leiders, waarin wordt gewezen op het belang voor het bedrijfsleven van een stabiele, verantwoording verschuldigde overheid.

Bedrijfsethiek

F&C zet zich in voor een effectieve bedrijfsethiek bij ondernemingen.

- Stimuleren ontwikkeling en hantering zorgvuldigheidsprocedures voor de keuze van vertegenwoordigers, tussenpersonen, adviseurs en andere zakenpartners.
- Grondstofproducenten worden aangemoedigd zich aan te sluiten bij en actief deel te nemen aan het Extractive Industries Transparency Initiative (EITI).
- Stimuleren inrichting effectieve en vertrouwelijke klokkenluiderprocedures voor werknemers.
- Stimuleren invoering F&C-richtlijnen ten aanzien van politieke invloed.
- Stimuleren betere informatieverschaffing over anticorruptiebeleid, -structuren en -systemen.

Arbeidsomstandigheden

F&C dringt bij ondernemingen aan om het arbeidsrisico zo laag mogelijk te houden.

- Goede werkomstandigheden voor wat betreft gezondheid en veiligheid, antidiscriminatie en diversiteit.
- Beleid voor de arbeidsomstandigheden in de bedrijfskolom (op basis van internationaal erkende normen, de kernconventies van de International Labour Organization, ILO) en de inrichting van managementsystemen voor de implementatie hiervan (onder andere samenwerking met leveranciers om de standaarden te verbeteren).

Volksgezondheid

F&C moedigt alle ondernemingen die te maken hebben met belangrijke vraagstukken op het gebied van de volksgezondheid aan om een duidelijke strategie voor de aanpak van deze risico's te ontwikkelen en om een proces voor de beheersing van die risico's te definiëren en te implementeren.

- Toegang tot medicijnen: relevante ondernemingen aanmoedigen de aanbevelingen van F&C voor een verantwoorde benadering van toegang tot medicijnen over te nemen.
  - Hiv/aids: aandringen op een evaluatie van de huidige en potentiële gevolgen van de pandemie op de internationale activiteiten van ondernemingen en optimale reactie- en preventiestrategieën ontwikkelen.
  - Voeding: ondernemingen stimuleren om het voedingsprofiel van producten te verbeteren, duidelijke normen voor etikettering te formuleren en een verantwoorde marketing te voeren.
  - Tabak: ondernemingen stimuleren om producten te ontwikkelen die minder schade toebrengen en om een verantwoord marketing- en distributiebeleid in te voeren.
  - Productveiligheid: bij ondernemingen aandringen op sterke systemen voor de kwaliteitsbeheersing en op de toepassing daarvan bij alle toeleveranciers.
-